

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
bibliotekaLIEUVIAI
PASAULYJE

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 36 (1628) 1988 m. rugsėjo mėn. 13 d.

XXXIII METAI

Melbourne

Per aštuoniolika laiptų peržengus

XIX-tam ALK Federacijos suvažiavimui artėjant

Kas yra ALK Federacijos suvažiavimas? - Tai lietuvių katalikų veikėjų atspėjimas nuo kasdienybės, suskridimas būrin, bendras pasidžiaugimas nuveiktais darbais, savikritika ir aieties veiklai gairių nusmaigstymas.

Australijos lietuvių katalikų federacija nėra tik Melbourne sukurta bendrovė „Tėviškės aidams“ leisti, kaip yra manančių, bet visus lietuvius katalikus Australijoje (parapijas ir jose esančias organizacijas bei sambūrius) apimanti sąjunga, savo valdyba koordinuojanti jų veiklą ir oficialiai reprezentuojanti Australijos lietuvius katalikus. Todėl F-jos suvažiavimas nėra

Prelatas Pijus Ragažinskas
1907.V.4 + 1988.VI.29
Pajevony - Sao Paulo

Užsienio lietuvių spauda plačiai prisiminė Brazilijoje mirusį prelatą Pijų Ragažinską, išskeldama velionį kaip vieną veikliųjų Brazilijos lietuvių religinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo veikėjų Pijus Ragažinskas kunigu buvo įšventintas 1931 metais, kurį laiką vikaravo Ludvinave ir Suvalku Kalvarijoje, 1936 metais išvyko pastoraciniam darbui į Braziliją, kur gyveno iki mirties. Velionis prelatas Ragažinskas Brazilijoje pastoracine veikla daug padėjo lietuviams emigrantams išsikurti tame krašte, du kartus buvo vietos lietuvių bendruomenės pirmininku, įvairių organizacijų patarėju, rūpinosi lietuviškais mokyklomis, kovojė prieš komunistines įtakas, įsteigė laikraštį „Mūsų Lietuva“ ir jį ilgai redagavo, brazilų spaudoje daug rašė apie Lietuvą.

nežymus įvykis, bet smegenų ir patirties trastas, formuojantis mūsų veiklą, praplečiantis akiračius ir surandantis atsakymus į kontraversinius klausimus. Šalia to suvažiavimas yra malda būryje, kuri Kristaus pažadu yra išklusoma.

Šia mintimi seniau ir būdavo ruošiami F-jos suvažiavimai - apimantys tris dienas, su keleta paskaitų aktualiomis temomis, su literatūros ir jaunimo vakarais, su teatrų vaidinimais, chorų koncertais, net su iš užsienio iškviečiamais solistais (R. Mastienė ir J. Vaznelis). Suvažiavimų programa buvo tiek turtinga ir įvairi, kad jie buvo pradėti vadinti Australijos lietuvių katalikų dienomis.

Taip atėjo 1981 metai. XV-tasis F-jos suvažiavimas Melbourne įvyko su paskaitomis, bet jau be meninės dalies. Tada buvo nutarta suvažiavimus daryti vienos dienos, juos priglaudžiant prie lietuvių dienų. Pirmą tokį suvažiavimą, įvykusį Melbourne 1982 metais, aprašydamas „Australijos lietuvių metraštyje“ kun. Pr. Vaseris konstatavo, kad lietuvių dienos, „perkrautos įvairiausiais parengimais, išblaško suvažiavusių atstovų darbingas nuotaikas“.

Tas darbingų nuotaikų

išblaškymas įvyksta ar tik ne dėl to, kad atstovai šalia F-jos suvažiavimo dažnai turi visą eilę kitų įsipareigojimų lietuvių dienose, kuriems neretai teikiama pirmenybė. Parenkant suvažiavimui atstovus gal reikėtų kreipti daugiau dėmesio, kad jie būtų gyvi lietuvių katalikų veikloje, kad svarstomose temose nebūtų „iškritę iš kitų planetų“, kad suvažiavime dalyvautų ne tik atstovų sąrašė, bet visoje jo eigoje.

Australijos lietuvių katalikai visą laiką turi šiltą ryšį su savo Federacijos valdyba. Tai vaizdžiai parodo kiekvienas jos kreipimasis, kurį net tolimiausios periferijos gyvai atsiliepia ypač gausiomis aukomis. Džiaugiamės jos leidžiamais „Tėviškės aidais“, kurie žengia vis tobulėjimo keliu. Tą pačią šilumą turėtume atsivežti ir į F-jos suvažiavimus, kad jie būtų suvažiavimai, kurie mums rūpi, kuriuose visu savi dalyvaujame, ne prabėgomis.

Lietuviams išelvijoje esant iškeliuojančia generacija, su dideliu klausimu, ar sekanti pamaina išvis atsiras, senėjimo procesui daugelį verčiančiam vis daugiau įsitraukti į savo negalių klausą, turime išmokyti ypatingai branginti dirbančius, veikiančius. Tokių tarpe yra Australijos liet. kat. federacija su „Tėviškės aidais“. Valdyba porą metų intensyviai dirbus, suvažiavimu prašo mūsų visų dėmesio jai ir jos darbams. Mūsų valdyba - Australijos lietuvių katalikų federacijos valdyba. Atsifeikime į jos kvietimą nuoširdžiu dalyvavimu gruodžio 28d. Adelaidėje įvyksiančiame ALK Federacijos suvažiavime.

Pr. Pusdešris

Trys lietuviai jaunuoliai pateko į KGB nagus

Užsienio spauda praneša, kad Kaune yra įsisteigusi visuomeninė grupė broliams Gintarui ir Mečislovui Tarasevičiams bei Ričardui Andrijauskui gelbėti. Tie trys jaunuoliai šiu metų gegužės 25 dieną antrą kartą buvo sulaikyti Sovietų Sąjungos-Suomijos sienos zonoje. Po dviejų mėnesių tardymų Petrazavodsko kalėjime, broliai Tarasevičiai ir Andrijauskas buvo išsiųsti į Serbskio teisminės ekspertizės institutą. Jų šeimos, kurioms iki šiol neleidžiama aplankyti sulimčių, yra persekiojamos saugumo organų.

Grupė dokumentu Nr. 1, praneša užsienio spauda, kreipėsi į Tarptautinės

Amnestijos organizaciją prašydama imtis visų priemonių šiems trims jaunims lietuviams gelbėti.

Broliai Tarasevičiai ir Andrijauskas pirmą kartą buvo sulaikyti Sovietų Sąjungos-Suomijos sienos zonoje 1983 metais. Tuoj po suėmimo jie buvo išsiųsti į Rusijos platybes karinei prievolei atlikti, o po pusės metų uždaryti į skirtingas psichiatrines ligonines. Tada, psichinės būklės ekspertizės išdavoje, Gintaras, Mečislovas ir Ričardas buvo „gydomi“ nervų sistemą slopinančiais preparatais. Broliams Tarasevičiams gultini psichiatrinėse, mirė jų motina. Sugrįžę į Lietuvą, jaunuoliai mėgino tęsti

Vilniuje leidžiamas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio leidinys liepos 15d. laidoje praneša, kad Vilniaus visuomenės atstovų grupė, susirinkusi Kalnų parke Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 55-tųjų metų, priėmė rezoliuciją kurioje valdžios prašo, kad liepos 15 diena būtų minima Tautos Dėdvyrių pagerbimo diena. Rezoliuciją pasirašė 60 asmenų iš įvairių Lietuvos vietų.

Užsienio spaudos agentūros pastaruoju metu vėl atsisakė atlikti karinę prievolę atkreipė dėmesį į lietuvių jaunuolį Petrą Gražulį, kuris sąžinės sumetimais atsisakė atlikti karinę prievolę Lietuvą okupavusioje Raudonojoje armijoje ir dėlto vasario mėnesį buvo įkalintas Pravieniškių koncentracijos lageryje, o neseniai išsiųstas į nežinomą vietą Mordovijoje. Dėl Gražulio išlaisvinimo, rašo spauda, buvo sovietinei valdžiai pasiūstas daug laišku tiek iš Vakarų, tiek iš pačios Lietuvos. Juose griežtai pasmerkiamas žmogaus įkalinimas ir kankinimas dėl jo pasaulėžiūros.

Kražiuose rugpjūčio 11d. mirė kunigas Juozas Oišauskas, 78 m. amžiaus. Kunigo buvo įšventintas 1937 m. Tai jau dvyliktas šiemet Lietuvoje ir šeštas Telšių vyskupijoje miręs kunigas.

Klaipėdos rajono Janonio kolūkio darbininkai, Vakarų Europos spaudos agentūrų informacijomis, dar vis negauna transporto sėkmadieniais nuvažiuoti pamaldoms į bažnyčią. Tie darbininkai kreipėsi į sovietines Lietuvos Ministrų tarybą, kad leistų pasinaudoti valdišku autobusu, ar leistų nusipirkti padėvėtą autobusą vykimui į pamaldas, bet valdžia nei vieno, nei kito jiems neleidžia.

JAV viceprezidentas ir respublikonų partijos kandidatas į Amerikos prezidentus George Bush apsilankė lietuvių pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, netoli nuo New Yorko, kur tuo metu vyko lietuvių kasmetinis tautinio meno festivalis. Viceprezidentas Bush nuoširdžiu žodžiu pasveikino susirinkusius lietuvius, kad Sovietuose persitvarkymo laikotarpis ir lietuviams sukelti vilčių, nes tautiniai klausimai dabar yra keliami nebe pašnibždomis, bet aiškėse vykstančiose viešose demonstracijose. Viceprezidentas betgi pastebėjo, kad Sovietuose vykstantis persitvarkymas neprivalo suteikti pagrindo Vakarams nuolaidžiauti ar susilpninti savo budrumą. Jei yra siekiama praveisti tikras reformas, pažymėjo Bush, tai Lietuvai turi būti sugrąžinta jai priklausanti laisvė, kad būtų išlaisvinti visi lietuviai sąžinės kaliniai, sugrąžinta Vilniaus katedra.

aukštuosius mokslus, tačiau jiems, rašo užsienio spauda, kaip tariamai psichiškai nesveikiems, neatširado vietos jokioje sovietinėje mokykloje. Nuolatinių persekiojimų auka tapo ir brolių Tarasevičių sesuo Asta. Visi trys jaunuoliai ne kartą kreipėsi į atitinkamas instancijas, prašydami leisti jiems emigruoti į užsienį. Tačiau, kaip rašo užsienio spauda, lietuviams iki šiol yra atimta teisė laisvai emigruoti. Kreipimasi į Tarptautinę Amnestijos organizaciją pasirašė visuomeninės grupės broliams Gintarui ir Mečislovui Tarasevičiams bei Ričardui Andrijauskui gelbėti nariai: Dailus Vaskevičius, Valdas Anelauskas ir Antanas Kalanta.

Lietuvių Radijo tarnyba Vatikane

Tebegaliojantis Stalino-Hitlerio paktas

Nel Sovietų Sąjunga, nei Vakarų valstybės nenori skriaudų atitaisyti

Lietuvių tauta turi nelaimę gyventi tarp trijų labai plėšrių ir agresyvių kaimynų. Amžių bėgyje ji labai daug nukentėjo netekdama plačių rytinių, pietinių, vakarinių etnografinių žemių, daugybės žmonių. 1918–1920 m. atsikūrusi be savo sostinės, tik 22 metus džiaugėsi laisve, nes 1940 m. viduryje buvo sutrypta jos nepriklausomybė. Valstybės žlugimo punktas — Ribbentropo-Molotovo paktas, kurio pasirašymo 49 metų sukaktį minime.

Kad skaitytojai geriau prisimintų nelaimingų įvykių eigą, pateiksime keletą faktų ir datų, kurie padės atsekti, kaip agresija, o drauge ir mūsų valstybės laidotuvės vyko.

Pirmiausia nerekia pamiršti, kad 1920.XII.12 ir 1926.IX.28 Lietuva pasirašė su Sovietų Sąjunga sutartis, kuriomis buvo akcentuojamas nepriklausomas bei suvereninis Lietuvos valstybės gerbimas. Buvo ir daugiau panašių susitarimų su Sovietų Sąjunga, Vokietija. Bet 1939 m. viduryje vyko Sovietų derybos su Anglija ir Prancūzija. Jų metu pastarosios nepriėmė labai didelių Sovietų reikalavimų, kurie gresė kelių valstybių nepriklausomybei. 1939.VIII.3 Vokietijos užsienio reikalų ministras pasikvietė Sovietų patikėtinį Berlyne G.Astrachovą ir jam pareiškė, kad gal Sovietams būtų lengviau susitarti su vokiečiais, negu su vakariečiais. Tai buvo suokalbio pradžia. 1939.VIII.23 Maskvoje pasirašyta slapta Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sutartis ir labai slaptas papildomas protokolai, kuriuos pasidalinta įtakos sferomis, iš tiesų ne savomis žemėmis ir žmonėmis. Į Sovietų įtaką pateko Suomija, Estija, Latvija, Besarabija. Sutarta Lenkiją pasidalinti, Lietuva palikta vokiečių sferoje. Sovietai už tai pažadėjo neutraliai laikytis Vokietijos — Lenkijos karo atveju.

1939.IX.1 Vokietija užpuolė Lenkiją ir jau IX.27 kapituliavo Varšuva. 1939.IX.17 Sovietai užpuolė Lenkiją ir netrukus užėmė jos rytinę dalį. Sovietų okupacija tada Lenkijai kaštavo apie 800.000 gyventojų nužudytai ir ištremtai.

1939.IX.27 Ribbentropas vėl atskrido į Maskvą ir IX.28 pasirašė labai slaptą papildomą protokolą, kuriuo Lietuva pervesta į Sovietų įtakos sferą. Vokiečiai mainais už Lietuvą gavo Liublino ir dalį Varšuvos vaivadijų. Iš Lietuvos išskirta Suvalkija (ar tik jos dalis), kuri palikta vokiečių sferoje. Sutarta gyventojų repatriacija iš Sovietams tekusių sričių.

Bronius Kviklys
Mūsų specialus bendradarbis
Cikagoje

Politinis žaidimas buvo labai slaptas, Lietuva apie jį nežinojo. 1939.X.10 Lietuva pasirašė su Sovietų Sąjunga Vilniaus miesto ir jo srities gražinimo Lietuvai, o taip pat savitarpinės pagalbos sutartį, pagal kurią turėjo būti į Lietuvą įvesta 20.000 Sovietų karių („Vilnius mūsų, o mes rusų...“) Tačiau tik 1939.X.28 Lietuvos kariuomenė galėjo įžygiuoti į rusų žiauriai apiplėštą Vilnių.

Suomijai nesutikus prilmti Sovietų griežtų teritorinių reikalavimų, 1939.XI.30 Sovietai pradėjo prieš juos karą. 1940.VI.15 Sovietų kariuomenė okupavo Lietuvą, savo dalinių neįvedė tik į Suvalkijos dalį. Po naujų derybų 1940.II.10 Reicho vyriausybė atsisakė savo teisių į Suvalkijos dalį, Stalinas pasižadėjo už ją sumokėti 7.500.000 aukso dolerių arba 31.500 RM. Pažymėtina, kad už panašią sumą (7.200.000 aukso dolerių) 1867 m. Rusija pardavė JAV-bėms Aljaską.

Iš paskelbtos apžvalgelės matėme, kaip dvi plėšrios mūsų kaimynės dalijosi, pirkto ir pardavinėjo ne savo žemes, o kelias nepriklausomas valstybes, sulaužydamos jų pačių pasirašytas sutartis.

Beje, Stalino-Hitlerio sutartys buvo labai slaptos. Iš vokiečių pusės jas žinojo tik Hitleris, J. Ribbentropas ir Hitlerio pavaduotojas R.Hessas. Kai jis neseniai mirė, Vakarų Vokietijos spaudoje, rašydama apie velionį, pažymėjo, kad Niurenbergo teismo metu Sovietų teisėjai kietai reikalavo pakarti Hessą, nors jo nusikaltimai buvę ne taip jau dideli. Pakarti reikėjo dėl to, kad Hessas žinojęs apie gėdingą paktą ir būtų buvęs nemalonus liudininkas.

Tarptautinis teismas 1945-1946 m. Niurenberge nubaudė svarbiausius nusikaltėlius prieš žmoniskumą, bet tik vienpusiškai. Nubausti buvo vokiški naciai, Vokietijos vadovai ir daugelis kitų pareigūnų. Tačiau nei Niurenberge, nei kur nors kitur nebuvo pareikalauta nubausti ir kitos pusės karinius nusikaltėlius. Pagal 1939 m. Molotovo-Ribbentropo paktą Sovietams atiteko kraštai (buvę suverenios valstybės) beatodairiškai paliktos Sovietams. Be to, jiems dar pridėta kitų žemių bei valstybių. 1939 m. paktą didžiausias suokalbininkas Stalinas buvo vakarinių sąjungininkų gerbiamas iki pat mirties, o paktą

pasirašęs Molotovas mirė visai neseniai, sulaukęs gan senyvo amžiaus. Jeigu jis buvo pažemintas pareigose, tai ne todėl, kad sudarė ir pasirašė Sovietams labai naudingą paktą. O juk iš tiesų ir jis turėjo būti nubaustas lygiai tokia pat bausme, kaip ir jo partneris Ribbentropas (buvo pakartas).

Paprastai gyvenime galioja dėsnis, kad skriaudos turi būti atitaisytos, atlygintos. Deja, tai neįvyko gėdingo 1939 m. paktą ir jo pasekmių atžvilgiu. Štai keletas faktų. 1941.VIII.4 JAV prezidentas Roosveltas ir D. Britanijos premjeras Churchillis pasirašė Atlanto chartą, kuria buvo pažadėta atstatyti pavergtų šalių suverenumą. Kiek vėliau paktą pasirašė dar 25 valstybės, įskaitant Sovietų Sąjungą. Deja, charta nebuvo vykdoma, virto paprastu popiergaliu, kuris paskendo tame pačiame Atlante...

Jaltos (1944.II.4-II) ir Potsdamo (1945.VII.17-VIII.2) konferencijose Vakarų galiūnai sutiko patenkinti visus Stalino teritorinius ir kitus reikalavimus, o 1975.VIII.1 35 Europos ir S. Amerikos valstybės Helsinkyje pasirašė dokumentą, kuriuo buvo pripažintas Sovietų Sąjungos karo metu ir pokario metais užgrobtų žemių neliečiamumas. Taigi ne tik nebuvo pasmerkta Sovietų Sąjungos agresija, ne tik neatitaisytos skriaudos, bet dar tam tikru būdu plešikavimas įteisintas.

Nel Vakarų valstybės, nei tarptautinės institucijos Molotovo-Ribbentropo paktą nėra pasmerkusios. Pati Sovietų Sąjunga net ir dabar „viešumo“ gadyneje, nėra minėtos sutarties paskelbusi, nors pastarojo meto rašėvos apie jį kai ką rašo. Taigi reikalas nėra „populiarus“ nei Rytuose, nei Vakaruose, nei Jungtinių Tautų organizacijoje. Mat pasmerkus Stalino-Ribbentropo paktą, turėtų sekti visos eilės pavergtų valstybių suverenumo atstatymas. O to nenori ne tik Sovietai, bet ir su jais vis labiau „bizniaujančios“ Vakarų šalys. Taigi ieškokime stiprybės tikrai savyje ir ypač stiprinkime vienybę ir bendradarbiavimą su bendro likimo draugais.

Užsienio spaudos agentūros informuoja apie 56 JAV Kongreso narių rugpjūčio 10d. pasiūstą laiška sovietų komunistų partijos generaliniam sekretoriui Gorbačioviui, kad rugpjūčio 23d. sueina 1939 m. Molotovo ir Ribbentropo pasirašyto suokalbio metinės ir ragina sovietinę valdžią viešai ir nedviprasmiškai atsaukti tą susitarimą, panaikinant jo pasekmes ir tuo būdu sugrąžinant trim Pabaltijo valstybėm priklausantį suverenumą teises. Tai suteiktų palankesnes sąlygas Europos kraštų tarpusavio bendradarbiavimui.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St, Clayton. Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic
Federation

Įvykiai

Canberra. Socialistų darbo partijos bandymas referendumo užslėptais klausimais pakeisti konstituciją, rugsėjo 3 d. balsavimu visiškai nepasisekė. Balsuotojai visus keturis klausimus atmetė 67,2% - 69,6% dauguma. „The Sun“ pranešimu, referendumas kainavo net \$ 50 milijonų, surinktų iš dirbančiųjų takų. Didžioji balsuotojų dauguma nepasidavė socialistų apgaunama.

Canberra. Sovietų „Aerofloto“ bilietų įstaigos vedėjas įtartas GRU žvalgybos agentu. Federaliniame parlamente faktus pristatė Viktorijos parlamentaras Ken Aldred, tačiau valdžia nesiemė jokios akcijos, nes sovietų ambasada pasakė, kad įtartas majoras Podšipkov nėra šnipas.

Canberra. Mr Hayden, pasitraukdamas iš užsienio reikalų ministro pareigų, gauna kasmetinę parlamentarinę pensiją \$ 58.000 dydžio, o kaip būsimasis Australijos Generalinis gubernatorius gaus \$ 70.000 į metus ir daug kitų lengvatų. Būdamas užsienio reikalų ministru, jis stulė sovietams kuriame nors Australijos uoste išrengti savo žvejybos laivyno bazę.

Canberra. Australijos statistikos biuro paskelbtas duomenimis, australai gyvena ilgiau už kitas tautas. Per pastarąjį dešimtmetį pagausėjo skyrybų skaičius, sumažėjo praktikuojančių tikinčiųjų skaičius, gimsta mažiau vaikų, bet automobilių gausėja. Pagerėjo daugumos gyventojų burtis, 63% Australijos piliečių gyvena sostinių miestuose. Per paskutiniuosius dešimtį metų padvigubėjo ištuokos. Seima yra bendruomenės, tautos pagrindas ir tas pagrindas Australijoje griūna. Šiuo metu Australijoje yra 324.000 išsiskyrusių šeimų ir beveik pusė milijono vaikų gyvena tik su tėvu arba motina.

Gulgoora NSW. Rugsėjo 2 d. ministras pirmininkas Mr Hawk atidare naują moderniai įrengtą radijo teleskopą, kuris kainavo \$50 milijonų. Astronomai jį laiko mokslo ir technologijos sedevru. Tai pats galingiausias teleskopas visame pietų pusrutulyje.

Dakka. Bangladeše upėms išsiliejus nuo smarkaus tropikinio lietaus, beveik 25 milijonai žmonių liko be pastogės, vandeniu užliejus namus. Tai beveik ketvirtadalis visų krašto gyventojų. Taip pat ir sostinė Dakka, turinti 6 milijonus gyventojų, daugelyje vietų yra užlieta vandeniu. Potvynio vandenys apėmė pietų Kinijos sritis, ten daugiau kaip 100.000 gyventojų buvo išskeldinti į aukščiau esančias vietas.

„The Australian League of Rights“ savo mėnesiniame žurnale „Survey“ rugpjūčio laidoje rašo apie holokausto maniją, kuria susirgo slonistai ir sovietai, reikalaudami surengti teismus įtariamiems nacių karo nusikaltėjams. Jų tikslas - sukurti Vakarų krikščionių kaltės kompleksą. Jie nuolat skelbia, kad žydų holokaustas įvyko dėl krikščionių antisemitizmo, besitęsiančio du tūkstančius metų. Jų nuomone, tik atmetus Kristaus prisikėlimą, krikščionys būtų patikimi. Tokie slonistų norai.

Vatikano radijo dienraštis minėjo, kad rugpjūčio 13 d. sukako 27 metai, kai buvo pastatyta Berlyno siena. Tai didelį slauką kellantis pastatas. 55 km mūro siena skiria Vakarų Berlyną nuo rytinės miesto dalies. 1.110 km mūro statinys tęsiasi tarp Vakarų ir Rytų Vokietijos teritorijos. Sienos ir palei ją įrengti patys moderniausi aišarmo signalai, ją dieną ir naktį saugo apie 15.000 sovietų karių ir 250 specialiai treniruotų šunų. Bėgant per sieną jau nušauta 177 žmonės.

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, Kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris 50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Redakcija straipsnius ir korespondencijas talso savo nuožlora.

TEVIŠKĖS AIDAI

Tautos prisikėlimui

Lietuvių tauta visais laikais mylėjo Mariją, Ją garbino, šaukėsi Jos pagalbos ir nebuvo apvilta, nes šv. Bernardo tvirtinimu, nuo amžių nėra girdėta, kad kas šaukėsis Marijos pagalbos ir užtarimo, nebūtų buvęs išklaustas. Tėvynei Lietuvai stekiant laisvės, štai ir vėl naujas sužadėtinimas. Vatikano radijas pranešė, kad Kairiadiorių vyskupijoje, Pivašiūnų Dievo Motinos šventovėje rugpjūčio 14 d. įvyko didelės iškilės. Popiežiaus Jono Pauliaus II padovanotu vainiku buvo iškilmingai apvainikuotas šv. Mergelės Marijos stebuklingas paveikslas, kuris nuo neatmenamų laikų su didele pagarba ir maldingumu yra saugojamas Pivašiūnų bažnyčios didžiajame altoriuje.

Siom istorinėm iškilimėm vadovavo Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius. Dalyvavo visi Lietuvos vyskupai: arkiv. Liudas Povilonis, vysk. Julijonas Steponavičius, vysk. Antanas Vaičius, vysk. Juozas Preikšas, vysk. Vladas Michelevičius ir vysk. Romualdas Kriksčiūnas. Dalyvavo apie 40 kunigų ir minia tikinčiųjų apie 20,000 iš visos Lietuvos. Visi su džiaugsmu sveikino iš paskutinio įkalnimo po 5 metų iš Sibiro Permės lagerių grįžusį kun. Alfonsą Svarinską.

Paveikslas vainikavimo iškilėm prasidėjo iškilminga procesija. Kardinolas Sladkevičius, vyskupu, kunigų ir tikinčiųjų lydimas, Popiežiaus padovanotą vainiką nešė aplink bažnyčią, visiems giedant Sveika Marija. Brangus vainikas buvo padėtas ant altoriaus, prie kurio kardinolas su 12 kunigų ir vyskupų aukojo šv. Mišias. Kardinolas trumpu žodžiu paaiškino paveikslas vainikavimo prasmę, išreiškė dėkingumą Šventajam Tėvui, kuris padovanojo brangų vainiką Pivašiūnų Dievo Motinai, tuo norėjo išreikšti savo meilę ir Marijos žemės Lietuvos vaikams - visai Lietuvos tautai.

Papuošus Marijos paveikslą Popiežiaus padovanotą vainiku, kalbėjo Lazdijų dekanas kun. Vincas Jalinskas, ragindamas pasitikėti Marijos globa ir konkrečiais darbais, doru gyvenimu įrodyti savo ištikimybę dangiškajai Motinai. Po sumos kalbėjo iš Sibiro išleistas kun. Alfonsas Svarinskas.

Paverpta tauta savo dvasia turi būti stipri, kad vėl atgautų laisvę. Tautos stiprumą sudaro įsigyjamos moralinės dorybės, jas tvirtai įsisavinant, pamilstant dorovinio gyvenimo vertybes. Mellė apjungia, suartina, sužadina moralinio gėrio troškimus. Mariją garbinant, iškyla naujas nusiteikimas doroviniams įsakymams, reikalavimams, užjausti, pasiaukoti, pagelbėti kitam asmeniui. Tokia tauta sulauks prisikėlimo

PD

Kun. Alfonso Svarinsko išleistuvės į naują nutrėmimą

Vatikano radijas, Lietuvių informacijos centras New Yorke, Pasaulio Baltų tarybos biuras Strasburge ir kiti informacijos šaltiniai praneša, kad rugpjūčio 13d. Dievo Motinos šventovėje Siluvoje įvyko kunigo Alfonso Svarinsko išleistuvės. Buvo susirinkę tūkstančiai maldininkų iš visos Lietuvos. Sumos metu šventovė buvo sausakimša žmonių.

Visiem jau žinoma, kad buvęs ilgametis sąžinės belaisvis kun. Alfonsas Svarinskas rugpjūčio 22d. anksti rytą iš Vilniaus aerouosto išskrendą į Maskvą. Pernakvojęs Maskvoje, kitą dieną išskrido į Frankfurtą Vakarų Vokietijoje, kur aerouoste buvo laukiamas 20.40 val.

Kun. Svarinskas liepos viduryje buvo paleistas iš Permės koncentracijos lagerio su sąlyga, kad, trumpai aplankęs Lietuvą, išvyks į užsienį.

Kreipdamasis į maldininkų minią Siluvos šventovėje sumos metu, kun. Svarinskas pažymėjo, kad negalime likti pasyvūs nuošalyje. Kiekvienas žmogus turi stengtis daryti, ką gali ir kaip gali, kad pasaulyje būtų daugiau teisingumo ir gerumo.

Buvusio sąžinės belaisvio pamokslą maldininkai palydėjo ilgais plojimais, nors tai nėra įprasta Lietuvos bažnyčiose. Ta pačia proga kalbėjo dar ir kitas neišvardintas kunigas, kuris atvirai kėlė klausimą: ar persitvarkymas jau yra palietęs Bažnyčią ir tikinčiųjų gyvenimą? ar tikintieji jau nėra antraeiliai piliečiai? Po sumos vaikai deklamavo eilėraščius. Šios išleistuvių pamaldos buvo užbalgtos Tautos himnu „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

Po pamaldų daugelis maldininkų nuvažiavo į Kryžių Kalną, kur kun. Alfonsas Svarinskas pašventino paminklą sąžinės kalniam - nukankintiems ir dabar dar tebekankinamiems. Paminklas yra labai įspūdingas: iš akmens iškalta kenciančio Kristaus skulptūra Ecce Homo (Štai Žmogus). Skulptūra papuošta tautiniais simboliais. Apačioje - Kristaus žodžiai: „Palaiminti, kurie kenčia dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė“.

Kunigui Alfonsui Svarinskui tarus žodį, dar į susirinkusius prabilo buvusieji sąžinės kaliniai: Povilas Pečeliūnas, Nijolė Sadūnaitė, Antanas Terleckas, Jadvyga Bieliauskienė, latvė Lidija Doronina ir kiti.

Kunigo Alfonso Svarinsko išleistuvės įvyko ir kitose vietose, ypač tose parapijose, kur jis yra dirbęs, kaip Viduklėje, Miroslave. Buvusio sąžinės kalnio artimieji bičiuliai liudija, kad savo išvykimą į Vakarų Vokietiją kun. Svarinskas žiūri kaip į naują nutrėmimą. Jis sako, kad ketvirtas sugrįžimas į Lietuvą jam bus pats gražiausias. Viliasi, kad, aplankęs Šventąją Žemę ir kitas šventas vietas, sugrįš į Viduklę ir ten įsteigs Kryžiaus Kelio stotis. Tikisi, galės būti

palaidotas Viduklės parapijos kapinėse.

Kunigo Svarinsko bendro likimo draugas kun. Sigitas Tamkevičius liepos 19d. iš Sibiro tremties rašė: „Kaip džiaugiuosi, kad kun. Alfonsas laisvėje. Be abejo būtų dar daugiau džiaugsmo, jei sovietų valdžia panaikintų neteisingus nuosprendžius. Kuo pateisinti prieš pasaulį: už garsiai pasakytą tiesos žodį kunigas iki šiolei laikomas pavojingu valstybinio nusikaltėliu Lietuvos Radijo Tarnyba Vatikane

Badauja dėl kalinių išlaisvinimo

Valdžios reakcija į bado streiką - Pareiškimas Persitvarkimo Sąjūdžiui ir Respublikos prokurorui.

Vilnius 1988 m. rugpjūčio 26 d. - Pabaltiečių Tarybos biuras Strasboure praneša, kad badaujantys dėl politinių kalinių išlaisvinimo Petras Cidzikas, Povilas Pečeliūnas ir Algimantas Andreika rugpjūčio 24 d. Gedimino aikštėje susitiko su čia atvykusiais respublikos prokuroro pavaduotoju Barausku, Vilniaus miesto Vykdomojo Komiteto sekretoriumi Rimkevičiu ir Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariu, rašytoju Kaziu Saja. Valdžios atstovų raginimas nutraukti bado streiką ir eiti į kompromisą nedavė jokių rezultatų.

Neužilgo po puslaidinio į Gedimino aikštę atvykę

Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai-rašytojas Petkevičius ir Zebriūnas pranešė, kad ką tik įvykusiame vyriausybės posėdyje buvo nutarta išimties tvarka peržiūrėti tebekalinamų Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Kun. Sigito Tamkevičiaus ir Gintauto Iešmanto bylas. Tai buvo paskelbta visiems čia susirinkusiems. Kaip Povilas Pečeliūnas pranešė telefonu Pasaulio Pabaltiečių biurui, „nuo streiko paskelbimo pradžios čia visada apstu žmonių. Vieni čia ateina išreikšti savo solidarumą su badaujančiais, kiti pagalbos prašyti.“

Kaip toliau pranešama, bado streiką nutraukti pažadų pagrindu buvo atsisakyta. Šis klausimas bus badaujančiųjų, kurių nemažiau dvylikos, apsvarstytas ir bus priimtas atitinkamas nutarimas.

„TEVIŠKĖS AIDŲ BALIUS“

Rugšėjo 24 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val. vak.

Sokiams gros kontinentalinis orkestras. Gera vakariėnė.

Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems \$15.

Stalus užsisakyti pas Juozą Kebį, telef. 584 2693 ir

sekmadieniais prie bažnyčios.

ATGITIŠ KINGŠNIAT

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS.

Redaktorė J. Žitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

Melbourno Lietuvių Parapijos sekmadienio mokyklos I skyrius VIII.21. Gripo epidemijai užėjus, klasėje tik patys stipriausieji. Iš kairės Ginta Statkutė, mokytoja Rasa Jokubaitienė, Rimas Strunga, Audrius Škeičyvs

Melbourno Lietuvių Parapijos sekmadienio mokyklos VI skyrius su mokytoja Jevute Arlene. Iš kairės Jeremy Raudys, Steponas Levickis, Eugenijus Klimas, Linas Kaladė.

Automobiliai - Fordas

Pereitą kartą aš rašiau apie „1988 Motor Show“. Toje parodoje buvo daug įvairių automobilių padarytų skirtingų kompanijų. Viena kompanija buvo „Ford“.

Fordo automobilio kompanija buvo įsteigta Detroite 1901 metais, lapkričio mėnesį. Jos „tevas“ buvo Henrikas Fordas. Fordas gimė Dearbone, Michigan. Visą laiką jis bandė pagaminti populiarių ir nebrangių automobilių.

Fordo pirmas automobilis buvo Modelis „A“, kuris tik per keletą metų pasidarė vienas iš populiariausių automobilių Amerikoje. Per labai trumpą laiką Fordo kompanija išsiplėtė į Angliją, Kanadą ir Australiją.

Dabar Fordas yra didžiausia automobilių kompanija Australijoje, jos centras yra Viktorijoje, Broadmeadows.

Ketelį mėnesių atgal, aš su mokyklos klase nuvažiuoju į Fordo fabriką Broadmeadows. Mums atvykus, susodino į traktorinį „traukinį“ ir nuvežė į vidų. Viduje fabriko atrode man kaip mažas miestelis. Toks didelis, kad

darbininkai važinėjo dviračiais arba motociklais iš vieno skyriaus į kitą.

Sustojom prie robotų, kurie automatiškai šveicavo automobilių rėmus (chassis). Sužinojome, kad vienas robotų kainuoja beveik ketvirtį milijono dolerių. Toliau turėjome sustoti ir palaukti prie surinkimo linijos (assembly line), kol leido toliau važiuoti.

Apžiūrėjome aplinką. Raštinės, kambariai, robotai, o automobilių dalys ir automobiliai buvo pristatyti kur tik galima buvo matyti. Darbininkai visokiose vietose užimti darbais, o kiti, turėdami pertrauką buvo kavinėse pavadinomis „oases“ (oasises).

Fabriko dirbantieji žmonės gauna dešimt minučių pertrauką kas valandą, kad jiems nepadarytų monotoniškas darbas. Tokiu būdu mažiau įvyksta katastrofų ir susižeidimų.

Buvo gana įdomu pamatyti.

Andrius Kaladė
Lituanistiniai kursai, Melbournas

Ponas Blynas

Buvo kartą vienas vyras,
Jojo vardas - Ponas Blynas!
Valgė blynus visą dieną,
Taip pat mėgo gerti pieną.
Prieš tai buvo labai plonas,
O dabar jis labai storas.
Vieną kartą klausiau aš gražiai.
„Kodėl mėgstat blynus taip labai?“
Jis atsakė storu balsu,
„Blynai yra labai skanul
Tada jam pasakiau,
„Nevalgyk blynų, tu, daugiau!“
Staiga labai jis supyko ir sušuko,
„Tu, man nesakyk daugiau to!
Juk lietuvis aš esu,
Tai ir blynus labai mėgstu!“
Vieną dieną kas nors nutiko,
Man tai labai, labai patiko.
Jis pradėjo keistis kartą,
I blyną plona ir šaltą,
Keltėsi Blynas pamažu,
Buvo balsiai nuostabu,
Pirma pasikeltė galva,
Pasidarė ruda spalva,
Buvo plokščia, kaip blynas,
Nebuvo kaip apelsinas.
Po to keltėsi jo kojos,
Pasidarė labai plonos,
Ir ant galo keltės kūnas,
Visai išnyko jo storumas.
Prieš mus stovėjo „Ponas Blynas“,
Bet jau nebebuvo vyras,
Buvo jis jau blynas tikras,
Plonas, tartum lango stiklas.
O kai visi žmonės matė,
Tas didžiulis blynas sakė:
„Žiūrėk, koks blynas, oi skanul
Aš tuoj pat jį suvalgysiu!“
Ponas Blynas ėmė valgyti save,
Tas gąsdino mane!
Buvo galas Ponui Blynui, sakėm
jam „sudiev“
Ir nematėm jo daugiau.
Aš manau, kad jūs netikite manim.
Bet taip nutiko. Tikėkite mano
mintim.
Įsidėkite, prašau, savo širdin,
Sapnas buvo tai įlindęs man
atmintin!
Dabar man patinka blynai!
Blynai! - tai tikri skanumynai.

Linutė Didžytė
6 skyrius, Parap. Mokykla
Melbournas

Netikėtumas

Mano geriausias draugas netikėtai laimėjo apie vieną milijoną dolerių. Jis nusipirko dvarą ir visokių brangių dalykų.

Vieną dieną jis pakvietė mane praleisti visą dieną dvare, nes jis su draugais išvyks į miestą

Aš mielai sutikau, nes tokia proga klekvienu dieną nepasitaiko. Žinojau, kad jis turi dvarą baseiną, todėl atvykau paslėmės maudymosi kostiumą. Draugo neradau, o tik jo laišką ir raktus. Laiške draugas patarė išsivalyti baseiną, nes vėtra pripūtė daug lapų ir šapalų ir prašė palaistyti gėles.

Oras buvo karštas, todėl man rūpėjo kuo greičiau atsivėsinti. Aš nuėjau tiesiai į nusirengimo patalpą, užsimovęs maudymosi kelnes, nieko negalvodamas, nuskubėjau prie baseino ir šokau į vandenį.

Iškilęs į paviršų, tik tada atsiminiau draugo patarimą. Net užpykau pats ant savęs, nes buvau visas aplipęs lapais ir šapalais. Išlipęs iš baseino, turėjau pirma nusiplauti, kad galėčiau pradėti baseino valymą.

Ne visiems pasitaiko geri netikėtumai.

Linas Kaladė
6 skyrius, Melbournas.

Religinė gyvenime

Svenč. Marijos į dangų Paėmimo šventėje rugpjūčio 15 d. pasibaigė pasauliniai Marijos Metai, kurie prasidėjo praejusiais metais per Sekmines. Centrinis Marijos Metų komitetas šia proga kreipiasi į viso pasaulio vyskopus, linkėdamas, kad Marijos Metai, uoliai paminėti visame katalikų pasaulyje, atneštų kuo daugiau vaisingų, įvesdami į didįjį Jėzaus Kristaus gimimo dviejų tūkstančių metų jubiliejų. Marijos gyvenimo apmąstymas tepaskatina visus geriau suprasti, ką reiškia Mariją priimti į savo gyvenimą, kaip ją priėmė Jėzus žemiškasis globėjas sv. Juozapas ir vėliau sv. Jonas moklins ir evangelistas.

Popležiaus aukojamosios sv. Mišiose šeštadienio rytą dalyvavo apie penki šimtai jaunimo, atvykę su maldos keltone į Romą.

Austrijos katalikų žinių agentūra Kathpress praneša, kad trys šimtai ukrainiečių maldininkų iš Lenkijos Austrijoje pasiprašė politinės globos. Ši grupė buvo atvykusi dalyvauti Romoje krikščionybės įvedimo Ukrainoje tūkstantmečio jubiliejaus išklime, bet grįždami pasilikę Austrijoje, prašydami politinės globos. Vien šiais metais Austrija pasiekė tris kartus daugiau pabėgėlių iš komunistų valdomų kraštų, negu paprastai. Vakarų organizacijos dabar rūpinasi ukrainiečius pabėgėlius įkurdinti kituose Vakarų pasaulio kraštuose.

Rimini katedroje Italijoje šiomis dienomis kunigo šventimais buvo suteikti 69-rių metų pensininkui Probo Vacarini. Šis įvykis ypatingas tuo, kad naujai išventintas kunigas yra išauginęs septynis sūnus, kurių trys yra tapę kunigais. Paklaustas kodėl apsisprendė tapti kunigu, Vacarini atsakė: „Tai pats svarbiausias mano gyvenimo įvykis. Dievas taip norėjo, kad atsilieptų ir Jo kvietimą“.

Liono arkivyskupo iniciatyva ketvirtadienio vakarą prancūzų teatro trupė suvaldino Sventajam Tėvui prancūzų rašytojo Charles Peguy dramą „Joanos Arkietės meilės istorija“. Šios dramos spektaklis įvyko Popležiaus vasaros rezidencijoje Castel Gandolfo soduose. Poplezius tarė, kad šis veikalas, ryškiai atskleidžiantis Joanos Arkietės pašaukimą į šventumo gelmes, dramos autorius veikalą sugebėjo ypač jautriai pavaizduoti Jėzaus Kristaus kanciją ir Svenč. Mergelės Marijos buvimą šalia Kristaus.

Lurdo Dievo Motinos šventovės Prancūzijoje informacijos bluras praneša, kad praejusiais 1987 metais šią šventovę aplankė 4.608.000 maldininkų iš viso pasaulio kraštų. Daugiausia maldininkų buvo iš Prancūzijos ir Italijos. Statistiniai duomenys rodo, kad kasmet į Lurdą atvyksta apie pusę milijono jaunimo. Ypač daug jaunimo lankėsi čia šiuosmet, kai visame pasaulyje buvo minimi Marijos Metai. Vien Marijos Metų uždarymo proga rugpjūčio mėnesio viduryje į Lurdą atvyko apie 400.000 jaunų žmonių.

Poplezius Jonas Paulius II spalio mėnesį lankysis Prancūzijoje. Pagrindinė šios apatšalines keltone stotis bus Strasbourgas, kur Sventasis Tevas kalbės svarbiausiose Vakarų Europos parlamentinėse institucijose: Europos taryboje ir Europos parlamente.

Teatelinė Tavo Karalystė - tai tema, kuri yra parinkta krikščioniškųjų Bažnyčių visuotiniam suvažiavimui Erfurte, Rytų Vokietijoje šių metų rugšėjo 28 - spalio 2 dienomis.

Genocidiniai veiksmai Lietuvoje

Profesorius Vytautas Skuodis, Lietuvos Helsinkio grupės ir Lietuvos katalikų komiteto tikinčiųjų teisėms ginti narys, po septynerių metų kalnimo 1987 buvo išleistas ir atvyko į JAV. Politinėje konferencijoje Vašingtone skaltė paskaltą užbaigiamoje sesijoje.

Pastabos dėl karo nusikaltėlių

(tęsinys)

Išvykdamas iš Lietuvos buvau prašomas taip pat pareikšti Lietuvos gyventojų didelę nuostabą ir pasipiktinimą dėl JAV piliečio Karlo Lino atidavimo jo tėvynės Estijos okupantui, kad jis būtų nužudytas. Jis buvo atiduotas tiems, kurie ne karo, o tautos meto sąlygose kalino, kankino, žudė arba trėmė milijonus žmonių gyvenančius ir ne Sovietų Sąjungos ribose. Mano buvę studentai, atlikdami praktišką šiauriniame Urale, sutikdavo vokiečius, kurie buvo prievartos būdu atvesti ne iš Pavoigio (senųjų vokiečių imigrantų vietovės), bei iš dabartinės „Demokratinės“ Vokietijos (Rytų) respublikos.

Apmaudu, kad Linas buvo atiduotas JAV prezidento Ronaldo Reagano žodžiais tariant į „blogio imperiją“.

Konferencijoje paminėtų Raitių miškelio žudynių sadistai iki šiol laisvai tebegyvena, rodos, Vilniuje. Gera žinoma ir Juodupės masinių žudynių budeliai, nes dar ne visi yra išmirę.

Mordavijos griežto režimo lageryje man teko būti kartu su maždaug 100 vadinamų karo nusikaltėlių. Tai buvo patys nelaimingiausi kaliniai nuteisti nuo 12 iki 15 metų; buvo dar užsilikusių ir nubaustų 25 metams. Visų jų bylos buvo „padirbtos“; juos visus priverė prisipažinti kaltais, nors jokios kaltės jie neautė, nes neprisipažinus grėšė neišvengiamas pasmerkimas mirčiai. O visa jų „kaltė“ buvo, kad jie ne savo noru ir ne jų laisva valia buvo apvilkti kuria nors vokiškąja uniforma. Daugelis iš tų kalinių buvo savonoriškai sugrįžę į savo gimtuosius namus iš įvairių Europos kraštų, karui pasibaigus. Jie grįžo, nes neautė jokios kaltės, kurią vėliau jiems primetė, praėjus 25-35 metams.

1971 mane labai sukrėtė laikraštinė žinia, kad Rygoje buvo nuteista 20 karo „nusikaltėlių“, iš kurių aštuoni buvo nuteisti sušaudyti. Pats patekęs į lagerį, radau keletą latvių iš tos grupės. Jie patvirtino tai, ką pasakiau anksčiau. Tą patį man kartojo ir kiti kaliniai estai, ukrainiečiai, baltarusiai, rusai, gruzinai, armenai, kalmukai, osetinai, čuvašai.

Tame pačiame lageryje buvo ir du lietuviai, buvę leitenanto Jurgio Juodžio kuopoje, savisaugos karių batalione. Jie dalyvavo kovose su raudonaisiais teroristais fronto užnugaryje. Vieną iš jų Henriką Telefonį, apkaltino „tėvynės išdavimu“ už jo premijuotą patriotinį eilėrašį, kurį atspausdino žurnalas Karys. Jo byloje taip pat kaip sunkaus nusikaltimo įrodymas buvo kuopos vado Juodžio

straipsnis, parašytas su menininko poetine vizija tame pačiame Karyje. Tame straipsnyje Juodis aprašo kaimo (kuriam buvo įsitvirtinę raudonieji partizanai) gaisrą ir jo paties padegimą Romą. Atrodo, jog tai buvo bolševikams vienas iš svarbiausių Juodžio „nusikaltimo įrodymų“. Ir tokiu pagrindu sovietai nuolatos reikalavo, kad Amerika atiduotų dalininką Juodį jų teismui ir, žinoma, nužudymui.

Tai tik du pavyzdžiai iš daugelio, kuriuos teko patirti būnant lageryje tarp tų fiziškai palaužtų ir dvasiškai

sugniuždytų žmonių. Per šešerius metus mano buvimo tame lageryje tų vadinamų „karo nusikaltėlių“ mirė 16(1). O ir atlikusieji bausmę ligai negyveno. Antanas Korsakas, grįžęs į namus, išgyveno tik 2 mėnesius, nepriklausomybės kovų savanoris ir Plechavičiaus dalinių karys Antanas Vaivada mirė už pusės metų ir anksčiau minėtas Lelionis - po dviejų savaitių. Latvis Taras mirė praėjus tik 40 minučių po jo paleidimo, kitas latvis krito negyvas vos tik peržengęs kalėjimo slenkstį į laisvę, vienas estas mirė trečią dieną po sugrįžimo į Tainą.

Įdomu, kad tarp tų vadinamų „karo nusikaltėlių“ rusų tautybės kalinių buvo tik vienas kitas.

Visi tie nekalti žmonės, uždaryti

ilgiems metams kalėjimuose arba nužudyti yra vien tik pasirodymul pasauliui, jog sovietai tariamai yra principingi kovotojai dėl taikos. Tuo pretekstu remdamiesi, stengiasi išgauti iš Vakarų ten esančius, jų tvirtinimu, tariamus „karo nusikaltėlius“ ir su jais suvesti sąskaitas, o sau įsigyti kiek galima daugiau simpatijos. Savo propaganda ir demagogija siekia sukelti sąmyšį, nepasitikėjimą ir prieštaringas nuotaikas Vakarų kraštuose. Pabaltijo kraštuose daugelis mano, kad Amerikos valdžioje veikia įtakos, palankios sovietams, ir jie yra taip pat įsitikinę, kad amerikiečiams buvo pateikti suklastoti dokumentai, kurie buvo pagrindas JAV plietį Karį Liną atiduoti kaip nekaltą auką žmoniškumo ir pasaulio priešui. (Pabalga)

Karo nusikaltimų teatro paskutinis aktas

Rašo Dr. Jonas Kunca

Ir laike svetimos okupacijos padaryti nusikaltimai yra skaitomi karo nusikaltimais, mūsų Attorney General nusiudoda nežinąs, nors tas projektas jo suredaguotas.

Trumpai tariant, Australijoje galime laukti raganų medžioklės įstatymo įvedimo, kurį galėtų sustabdyti vien tik Darbo partijos baimė pamti ant savęs atsakomybę už tokio pilno ydų įstatymo priėmimą. Aišku, jei opozicija toliau nesutiktų už jį balsuoti, kol nebus jis pataisytas. To kiek sunku tikėtis iš opozicijos, paskendusios į vidaus rietenas ir neturincios aiškios programos nei principų.

Dauguma Darbo ir Liberalų bei Nacionalistų parlamentarai gerai žino, kad tas projektas yra vienašališkas ir neteisėtas. Visgi jiems sąžinė dėl to per daug neprikaišoja. Tai pigi politika neturinti jokių moralinių principų.

Už priėjimą prie šitokios padėties esame kalti ir mes patys. Parlamentarus reikėjo gerai informuoti iš pat pradžių, vietoj pasitenkinti laišku rašymu Attorney General ar Mr. Hawke, kurie yra tokio įstatymo pagrindiniai iniciatoriai. Mūsų gynėjai pradėjo kreiptis į parlamento narius labai pavėluotai, kada parlamentas jau buvo principie priėmęs karo nusikaltėlių įstatymo

įvedimo reikalingumą, įskaitant ir pačią opziciją! Mūsų gynėjų oficialūs pasirašymai susitarimų, kad mes būtume esamę už tokio įstatymo reikalingumą, tik padėjo mūsų rašinėjimui, kad sutinkam su priėmimu sovietų įrodomos medžiagos, jei ji bus gerai patikrinta. Tai kitas neapgalvotas žalingas žingsnis. Veikta per vėlav ir netinkamai.

Dabar jau yra šaukštai po pletų. Bėgiojimas kalbinti parlamentarų, kad jie dabar mus užstotų ar net atmetų tą įstatymo projektą nieko nepakeis. Tai tik bereikalingas pinigų išleidimas ir savęs ramimas nepagrįstom viltim.

Sakoma, kad tarp ieškomų 20-30 „didelių žuvių“, atseit, svarbių nusikaltėlių. Nuo jų ir bus pradėta. Tautybės, kuriom priklausys tie neva tai didieji nusikaltėliai, bus minimos visuose laikraščiuose. Reikia tikėtis, kad lietuvių tam sąrašą nebus arba, jei tokių buvo, jie jau negyvena šitam krašte, kad nebūtų ir lietuviai nuolat spaudoj linkniuojami

MŪSŲ RĖMĖJAI

„Tėviškės aidų“ Rėmėjo prenumeratas prisuntė: \$50 J. Ciurinskas, \$50 Pr. Zubrickas, \$40 J. Leknius, \$40 St. Lukaitis, po \$35 A. Nasugosky, J.A. Stankevičiai, po \$30 Agota Ankus, S. Raštutis, J. Valaitis, A. Vyšniauskienė.

Aukos Katalikiškos spaudos mėnesio proga: \$10 Vy. Gabrielaitis, St. Sutas, Sofija Savickienė, po \$20 A. Raudys, S. Skiroskis, po \$50 J. Krutulis, Petras Mažylis, „Tėviškės aidų“ Kvielisys, \$100 B. Starinskienė, \$200 A. Jakubauskas savo žmonos Liudos Jakubauskienės mirties pirmųjų metų atminimui. Šios visos aukos gautos tiesiogiai per TA Administraciją rugpjūčio mėnesį. Su pagarba visiems nuoširdžiai dėkojame.

ALK Federacijos valdyba

Melbourno Lietuvių parapiljos spaudos kioskas ir daugelį metų jo vadovas Feliksas Sodaitis. Kioskas atidarytas kiekvieną sekmadienį prieš lietuviškas pamaldas. Ant ilgo stalo išdėstyta šimtai lietuviškų knygų, gintaro karolių, lietuviškų vėlavėlių, įvairių tautinių ženklų. Atvykę į pamaldas aplankykite šį lietuviškos spaudos kioską!

Siupinys Melbourne

Rugpjūčio 21 d. Melbourne Lietuvių namų naujai išdažytoje salėje ir padidintoje scenoje pasirodė gana gausūs būrys jaunimo, pateikdamas savo sukurtą „Siupinį“.

Pavykęs VI PLJ Kongresas parodė, kad jaunimas gali ir moka susiorganizuoti, jeigu tai yra jų reikalas. Ruošdamasis tam kongresui, jie pajėgė išjudinti ir įtraukti į darbą net ir nedidelių lietuvių kolonijų lietuviškąjį jaunimą. Jie parodė sumanumą ruošdami įvairias pramogas sukelti daugiau lėšų tam kongresui. Taip pat jiems pavyko uždegti senimą, kad lankytojų renginius ir nepagalėtų aukų. Spręsdami kongreso reikalą, jaunimas bendrai su senimu pareiškė atliko pasigėrėtinai.

Melbourne yra įsisteigusi Lietuvių draugija (Lithuanian Friendly Society), kuri rūpinasi įkurti pagyvenusio amžiaus tautiečiams Sodybą. Draugijos valdyba imasi praktiškų žygių tam gana stambiam projektui įgyvendinti. Svarbiausias šiuo metu tikslas yra visokiais būdais kaupti lėšas. Vienas tų būdų yra surengti sceninį pastatymą. Tuo tikslu buvo kreiptasi į jaunimo atstovus su pasiūlymu, kad jaunimui senimas padėjo ruošiant kongresą, o dabar ar jaunimas negalėtų paruošti draugijai sceninį pastatymą. Sutikimas buvo gautas ir Brigita ir Algis Karazijos ėmėsi to pasirodymo organizacinio darbo. Teko patirti, kad organizuojant šią pasirodymą buvo susidurta su nemaža kliūčių, bet galutinai pasirodymas - „Siupinys“ numatyto laiku įvyko.

Siupinį pradėjo Brigita Karazijienė apibūdindama jo tikslą padėti finansiniai Lietuvių draugijai ir parodyti visuomenei, kad jaunimas remia draugijos pamažu ugdomą kūdikį - Lietuvių sodybą.

Scenoje pasirodė dvi kumutės, kurios namazai laiko praleidžia prie telefono gvilindamos dienas įvykius. Jos nuosekliai prisimena visus savo pažįstamus, jų gimines, vaikus ir anūkus. Jos prisimena kas išsiskyrė, kas mirė, kam nelaimė atsitiko, kaip va. anam kaimynui, kurio dukte pasišvaisčiusi su Dukaku, jau laukia dvinūku, o apie vestuves net nekalba. Anūkus turėti gerai, bet kaip juos pristatyti padorioj lietuvių kompanijoj - susirūpinusi kumutė tarė.

Scenoje šviesa pamažu užgeso. Pasigirdo muzikos garsai. Tai D.Kesminas prie pianino ir M.Simankevičius prie elektroninių vargonėlių atliko „Sadutės“ variacijas.

Australijoj ir užjūriuose pagarsėjo melbourniškės „Svajonės“. Dabar į platųjį pasaulį pasirodė išvykti „Svajonių aidai“. Įkandin jų veržiasi dar viena grupė, tai „Bevilčių aidai“. Kiek jie turi vilčių, sunku pasakyti, bet jie jau dalyvavo „Siupiny“ ir padainavo visi kartu ir kartais pavieniai išplestą dainą „Ant kalno mūrai“. Linkime jiems geros atėties. Dalyvavo: V.Bruožytė, B.Kymantienė, V.Staugaitienė, A.Staugaitis, V.Alekna.

Rašo P.Petrašiūnas

Tautinių šokių grupė - „Paminrodyk oželi“ - įdainuotą sutartinę, kurios melodija ilg kalvaratas sukosi linų verpėjo minamas, čia B.Karazijienė specialiai tai dainai sukūrė šoki, kurį atliko 4 šokėjos - A.Stučytė, V.Mockutė, I.Brovedanė, J.Simankevičienė.

Jonas Rušenas darydamas interviu idėjo daug pastangų, kad įtrauktų į pokalbį visą grupę, bet į klausimus atsakinėjo tik vienas grupės narys.

Amerikos juodaodžių paskleista kabaretinės muzikos forma vadinama „Blues“, virto lietuviškais „Bluzais“. Pritemdytoje scenoje visas jaunimo estradinis orkestras sukūrė muzikinį „Bluzų“ foną, o B.Kymantienės dainoje atsispindėjo pati nuotaika, nusivylimas, sielvartas, desperacija.

Po pertraukos - gyvenimo vaizdelis „Ballukas“. Seimą aplanko išidūs jų pažįstami. Mėginama pradėti pokalbį, bet kalba nespina. Atvyksta kita pora svečių, kurie jaučiasi laisvai. Buvo daug jūmorų. Dalyvavo - R.Makarevičiūtė, R.Barkutė, L.Pranckūniene, A.Vaitiekūnas, A.Pranckūnas, R.Vyšniauskas.

Vyrų kvartetas - P.Kviecinskas,

Ekslibrisų konkursas

Australijos Lietuvių dienų metu gruodžio 26—31 d.d. Adelaidėje tarp kitų renginių vyks ir ekslibrisų paroda, kurioje dalyvauti kviečiame visus lietuvius menininkus. Primename, kad šis konkursas yra įjungtas į oficialius Australijos 200 metų jubiliejinis renginius. Ekslibrisus reikia atsiųsti iki lapkričio 1-os dienos. Ekslibrisų konkurso premijos: \$ 500 ir \$ 300.

Konkursui vadovauja skulpt. Ieva Počenė.

Visą korespondenciją ir kūrinius prašome siųsti: Ekslibrisas. 25 McLachan Ave., Glenelg North 5045. Visi menininkai yra prašomi atsiųsti ne daugiau kaip tris ekslibrisus su savo trumpa biografija lietuvių arba anglų kalba.

Jau nustatytos Lietuvių dienų renginių bilietų kainos.

1 meninius renginius	\$ 8
Studentams	5
Vaikams iki 14 metų	1
Nuolatinis b. į visus renginius	40
Naujų metų balių	28

Palyginus su dabartinėmis kainomis, Lietuvių dienų bilietai yra nebrangūs, nes Lietuvių dienų komitetas nesiekia pelno, bet stengiasi kuo daugiau lietuvių sutraukti į šią Australijos lietuvių šventę. Į Naujų metų baliaus bilieto kainą įskaitoma ir vakarėnė bei užkandžiai. Baliaus stalų užsakymai: po 12 arba 20 asmenų. Užsakymus priima: L. Gerulaitis, 19 Wilford Ave., Underdale 5032. Tel. (08) 43 4044.

Lietuvių dienų komitetas

A.Pranckūnas, A.Staugaitis ir S.Ziedas, padainavo liaudies dainelę. Dar po kelių pasirodymų scena nušvinta ir prieš publika pasirodė visa Bruožių šeima: Motina, Tėvas ir vaikai - Virginija, Rita, Arūnas, Raimundas. Tai šeima sugebėjusi savo vaikus išauginti lietuviškoje dvasioje, ir savo lietuviškumą spinduliuoja į visą bendruomenę. Pirmą kartą šeima buvo taip pagerbta spontaniškais plojimais, išreiškiant jiems padėką. Jie padainavo „Mano tėvelis“.

Sekė kanklių ansamblis ir dar keli kiti gražūs pasirodymai, duetų dainos. Lietuvių d-jos pirm. D.Levickienė padėjo visiems, kurie dalyvavo programoje, ypatingai Brigitai ir Algiui Karazijoms, surengiant šlupinį

Teklė Seliokienė-Gabrytė

Melbourn Katalikų moterų d-jos valdyba ir narė sveikiname sesę T. Seliokienę jos 80-jo Gimtadienio proga.

T. Seliokienė gimė 1908 m. rugsejo 23 d. Augo ir mokėsi Šiauliuose. Jos tėvelis pats mokė ją namuose ir Teklė išlaikė egzaminus į Šiaulių gimnazijos III klasę. Pirmaisiais metais lankė Kėdainių gimnaziją, tik vėliau sugrįžo į Šiaulius, kur tęsė mokslą. Baigusi gimnaziją išvyko į Kauną ir tarnavo pašto muitinėje, vėliau Susisiekimo ministerijos Kelių valdyboje. Po kurio laiko buvo perkelta į Šiaulius, kur 1936 m. gruodžio 4 d. ištekejo už aviacijos leitenanto Juozo Selioko. Kai leitn. J. Seliokas buvo pakeltas į aukštesnį karininko laipsnį ir persikėlė į Kauną, aišku, drauge su juo Kaune apsigyveno ir jo žmona.

Ir štai 1944 metais Rėkėjo palikti gražųjį Kauną ir pasitraukti į Vokietiją, kur T. Seliokienė sunkiai susirgo. Teko gulti į ligoninę ir keletą metų būti klinojama iš vienos ligoninės į kitą. Sergant ir besigydytą bėgo dienos, metai. 1949 m. birželio mėn. T. ir J. Seliokai išvyko į Australiją ir apsigyveno Melbourne, kur susibūrė nemažas lietuvių skaičius ir lietuvis kunigas sekmadieniais atnašavo šv. Mišias šv. Jono bažnyčioje.

Kai P. Raulnaitienė, M. Galdikienės raginama, įsteigė Lietuvių Katalikų moterų d-ją, T. Seliokienė pritarė jos sumanymui. Nors būrelis buvo nedidelis, bet tuoj pat į darbą T. Seliokienė pirmoji d-jos valdyboje priėmė išdininęs pareigas ir metal po metų vis dirbo valdyboje, o vėliau noriai ir aktyviai talkininkavo klekviename darbe, rūpinosi visais d-jos reikalais.

T. Seliokienė šiandieną sako: „Labai džiaugiuosi ir didžiuliuoju, kad iš tos 1951 m. idėjos ir kuklios pradžios (apie 12 moterų) šiandieną išaugo tokia didelė ir darbšti Katalikų moterų d-ja“.

T. Seliokienė savo gyvenime turėjo daug sunkių dienų. Jos sveikata ir dabar silpna, reikia daug kantrybės pakeiti skausmus, ligonines, operacijas. Tačiau gilus tikėjimas ir atsidavimas Dievo valiai suteikia jai dvasinės jėgos ir ramybės.

Linkime sesei Teklei Seliokienei sveikatos, šviesių valandų ir džiaugiamės ją turėdamos savo tarpe.

Melbourn Lietuvių katalikų moterų draugija

Pasaulio Lietuvių bendruomenė

Pasaulio Lietuvių bendruomenės VII-jame seime Toronte, Kanadoje, išrinktos naujos PLB Valdybos pirmininkas prof. dr. Vytautas Bieliauskas pareigas perėmė iš senosios PLB valdybos pirmininko Vytauto Kamanto 1988 m. liepos 18 d. Grand Rapids, Michigane.

„Buvusioji PLB valdyba reiškia didelę padėką lietuviams pasaulyje, Kraštų bendruomenėms ir jų institucijoms, organizacijoms, parapijoms, spaudai, radijui, talkininkams, rėmėjams ir visiems, padėjusiems bendrai siekti pagrindinių Pasaulio Lietuvių bendruomenės tikslų — laisvės Lietuvai ir tautinės gyvybės išlaikymo išelvijoje.“

Naujajai PLB valdybai linkime sėkmės ir išvermės jos darbuose. Kviečiame visus jai visokiais būdais talkinti ir kartu dirbti“.

Vytautas Kamantas

PLB naujoji valdyba

Pirmininkas — prof. dr. Vytautas Bieliauskas (švietimo reikalai), 2968 Compton Road, Cincinnati Ohio, USA.

Vicepirmininkas — Eugenijus Cuplinskas (1 vicepirmininkas ir finansų reikalai), dr. Vytautas Dambra — visuomeniniai reikalai, Algimantas Gureckas — ryšiai su užsieniu, Algis Jazukonis — informacijos reikalai, Raimundas Kudukis — socialiniai, religiniai ir teisiniai reikalai, Regina Lukoševičienė — kultūros reikalai, Gabija Petrauskienė — ryšiai su kraštais ir lietuviška spauda, Alvydas Saplys — PLJ s-gos pirmininkas, Horace Zibas — išdinininkas, Bronius Nainys — „Pasaulio lietuvių“ redaktorius.

„Tėviškės aidų“ ekspedicija - lankstytojai nuosirdžiai sveikina savo daugiametę savanorišką bendradarbę Teklę Seliokienę, švenčiančią savo 80-ji Gimtadienį. Gausios Dievo palaimos, geros sveikatos!

Jums visada dėkingi „Tėviškės aidai“

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

„Tėviškes aidų tradicinis balius jau čia pat - rugsėjo 24 d. šeštadienio vakare. Paskubėkime įsigyti bilietus pas Juozą Kebį sekmadieniais prie bažnyčios ar paskambinti jam tiesiai į namus tel. 584 2693. Jeigu kas atneš, atėdamas į balių, loterijai fantų, „Tėviškes aidai“ bus labai dėkingi.

Maldos grupė — Marijos Taikos Karalienės vaikai — kiekvieną šeštadienį 3 val p.p. Lietuvių Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose. Vadovauja kun. J. Petrauskas.

„Tėviškes aidų“ prumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima parapijos klosko vedėjas Feliksas Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas.

Melbourn Apylinkės Bendruomenės Susirinkimas

Pagal ALB statutą „Vyriausias ALB reikalų tvarkytojas ir jos valios reiškėjas yra Krašto taryba“. Dabartinė

MELBOURNAS.

[Lietuvių klubo susirinkimą]

1988 m. spalio mėn. 9 d. 3.30 val. p.p. Melbourno Lietuvių klube šauklamas metinis klubo narių susirinkimas, kurio kvorumą, pagal Valdybos nutarimą, sudarytų bent 30 dalyvaujančių susirinkime narių. Susirinkimo programa yra sekanti:

- susirinkimo atidarymas ir prezidento sudarymas;
- mirusių MLK narių pagerbimas tylos minute;
- mandatų komisijos sudarymas ir tvirtinimas;
- praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas ir jo tvirtinimas;
- klubo valdybos pranešimai;
- pirmininko, išdinininko, revizijos komisijos, klausimai ir atsakymai dėl skaitytų pranešimų;
- valdybos narių rinkimų rezultatų paskelbimas;
- revizijos komisijos tvirtinimas; sumanymai ir klausimai;
- susirinkimo uždarymas;

Klubo metiniame susirinkime gali balsuoti ir būti renkami tik smokejė nario mokesčių nariai. Anketas naujiems valdybos kandidatams galima gauti bare pas Anuprą Rakštelį baro darbo valandų metu. Lietuvių klubo namai yra visų organizacijų ir mūsų bendruomenės pastogė. Todėl prašome visus aktyviai dalyvauti susirinkime sprendžiant Klubo reikalus.

MLK valdyba

Krašto tarybos kadencija baigiasi ir naujosios Tarybos prasideda keturias savaites prieš sekancią Krašto tarybos sesiją gruodžio mėn. 27 d. per Lietuvių dienas Adelaidėje. Krašto valdybos atstovų rinkimas Melbourn apylinkėje įvyks rugsėjo 18 d. sekmadienį, 2 val. Lietuvių namuose. Į Tarybą yra renkami bendruomenės nariai, kurie aktyviai dalyvauja mūsų veikloje, pasižada dalyvauti Tarybos posėdžiuose ir yra finansiniai bendruomenės nariai. Melbourno lietuviai yra kviečiami skaitlingai dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Melbourn Apylinkės valdyba

GEELONGAS

Tautos Sventę švenčiame rugsėjo 18d. Pamaldos šv. Jono bažnyčioje 9.30 val. jas atnašaus kun. J. Petrauskas. Organizacijos dalyvauja uniformuotai su savo vėliavomis, su jomis dalyvaus ir svečiai - DLK Vytenio Saulių kuopa iš Melbourno ir LKV S-gos Ramovė. Po pamaldų visi vykstame į Lietuvių Bendruomenės namus 128 Douro St. North Geelong. Čia minėjimo aktas, paskaitą svečias iš Melton šaulys Pranas Bartaška. Po minėjimo pietos, kuriuos paruos bendruomenės moterys. Laukiame visų!

Geelongo Apylinkės valdyba

Talka nugenėti medžius Geelongo Lietuvių bendruomenės teritorijoje buvo suorganizuota O. Schrederio iniciatyva rugpjūčio 22d. Dirbo šie asmenys: O. Obelionas, F. Andriukonis, M. Kymantas, M. Davalga, O. Schrederis, V. Aukštietis. Visi medžiai buvo apgenėti, klemas išvalytas ir per keletą kartų išvežtos atliekos. Po darbo vyko draugiški pietos, pasidalinta špūdžiais, atliekant reikalingą bendruomenės darbą. Visiems prisidėjusiems prie darbų, nuostirdus ačiū.

O. Schrederis

Apylinkės vald. pirmininkas

LATROBE VALLEY

Pakvietimas

Rugsėjo 17 d. šeštadienį, 1 val. po pietų, p.p. Sabrinų sodyboje Tambo Rd. Moe mieste, Latrobe Valley Seniūnija rengia Tautos Sventės minėjimą. Iš Melbourno atvyks ALB Krašto Valdybos pirmininkė Dana Baltutienė, neseniai grįžusi iš kelionių užsienyje. Maloniai kviečiame visus iš arti ir toli skaitlingai minėjime dalyvauti.

Seniūnė

Padėka

Mirus mūsų mylimam tėveliui, seneliui ir proseneliui Vincui Cizauskui, nuostirdžiai dėkome kun. dr. P. Daukniui už Rožinio maldas, kun. J. Petrauskui už laidotuvių šv. Mišias ir palydėjimą į Fawknor kapines.

Sirdingas ačiū ALK Federacijos valdybai, Melbourno Parapijos chorui, Parapijos sekmadienio mokyklos buvusiems kolegoms mokytojams ir visiems draugams, užjautusiems lietuviškoje spaudoje. Ačiū L. Padgurskui už atsisveikinimo žodį prie kapo.

Gili mūsų padėka visiems giminėms ir draugams, palydėjusiems mirusįjį į Amžnybę, užprašant šv. Mišias ar pagerblant gėlių vainikais.

Ačiū visiems už užuojautas raštu ar žodžiu ir visiems, dalyvavusiems Rožinyje ar laidotuvių apeigose.

Mes tvirtai tikime, kad mūsų gerasis senelis džiaugiasi Dangaus Karalienės globoje savo gausios šeimos tarpe.

Sūnus Valentinas ir
duktė Aldona Sakalauskienė
su šeimomis

Ukrainos katalikų vargai

Rašo Alb. Poclus

Balgiantis I pasauliniam karui ir caristineje Rusijoje prasidėjus Kerensko socialdemokratų ir vėliau bolševikų revoliucijai, 1918 m. sausio 22 d. Ukrainos Tautinė taryba paskelbė Nepriklausomybę akta.

50 milijonų turinčiai ukrainiečių tautai tada nepasisekė sukurti savos valstybės, nes iš visų keturių pusių ją užpuolė priešai. Blogiausia buvo tai, kad ir savo tarpe nebuvo vienybės, nes dalls gyventojų, vadovaujant svetimtaučiams, patikėjo komunistinio rojaus pažadais ir Charkovo mieste sukūrė bolševikinę vyriausybę pradėdami karą su tautinės vyriausybės kariuomene.

To dar neužteko. Prie Odesos gen. Denikino baltoji gvardija puolė ne savo mirtinus priešus bolševikus, bet Ukrainos patriotus, norėdami išlaikyti „nedalomą“ močiutę Rusiją. Vakaruose ukrainiečius puolė lenkų ir vokiečių armijos, vieni norėdami Ukrainą prijungti prie Lenkijos, kiti - padaryti ją Vokietijos kolonija.

Bolševikams laimėjus ir užvaldžius Ukrainą, prasidėjo jos gyventojų vargal. Labiausiai buvo persekiojami Rytų apeigų katalikai - unitai. Nukentėjo ir Ukrainos stačiatikiai, kurie nenorėjo paklusti Maskvos patriarcho vadovybei. Beveik visi katalikų ir stačiatikių vyskupai bei kunigai buvo nužudyti arba mirė kankinių mirtimi Sibiro tremtyje.

Nukentėjo ir visa tauta. Steigiant kolchozus puo bado mirė 7 milijonai žmonių, o 4 milijonai ūkininkų buvo išstremti į Sibirą arba mirė nuo bado kasdami kanalą, jungiantį Baltijos jūrą su Baltija. Visus teroro veiksmus ir kriminalinius nusikaltimus įvykdė rusai raudonarmiečiai, vadovaujami svetimtaučių politrukų, kuriems Ukrainos žmonių nebuvo galima.

Po II pasaulinio karo persekiojami buvo dar baisesni. Unitų arba Rytų apeigų katalikų Bažnyčia buvo visai uždrausta ir prijungta prie Maskvos ortodoksų Bažnyčios. Vyskupams ir kunigams atsisakius paklusti, visi buvo išstremti į Sibirą, o jų bažnyčios uždarytos arba paverstos cerkvėmis.

Persekiojami buvo ir Ukrainos nepriklausomieji stačiatikiai, kurie buvo paklusnūs Kijevo patriarchui. Jiems visiems buvo įsakyta prisijungti prie Maskvos patriarcho vadovaujamos rusų stačiatikių Bažnyčios. Kas nepakluso, buvo išstremtas į Sibiro vergų stovyklas bado mirtinai.

Ukraina yra turtingas kraštas savo derlingomis žemėmis bei žemės gelmėse glūdiniomis gausiomis iškasenomis: geležis, anglis, taurieji metalai, o sraunios upės - pigi hidroelektros jėga pramonė. Čia ir glūdi paslaptis, kad rusai daro viską, kas tik įmanoma, kad Ukraina niekada neatsiskirtų nuo Rusijos.

Šiais metais sukako 1000 m. nuo to laiko, kai Kijevo Rusia priėmė krikštą ir Ukraina tapo krikščioniška tauta. Iš Ukrainos krikščionių tikėjimas

pasiekė ir Maskvos kunigaikštis. Kokia gyvenimo ironija! Krikšto 1000 m. jubiliejus pagrindinis iškilmės vyko Maskvoje, kur iš įvairių kraštų atvykę Bažnyčių atstovai sveikino Maskvos metropolitą, bet visi pamiršo, kad krikščionybė pirmiausia atėjo į Ukrainos sostinę Kijevą. Į šias iškilmės buvo kviečiamas ir popiežius, bet kadangi jam neleido aplankyti Lietuvos ir Ukrainos, todėl atsisakė važiuoti į Maskvą. Jam atstovavo kiti 10 kardinolų.

Dabar Gorbačioviui pradėjus apgaudinėti pasaulį savo „atvrumo“ politika, Ukrainos katalikai deda daug vilčių, kad galbūt ir jų Bažnyčiai bus leista laisvai garbinti Dievą. Neseniai pas Gorbačiovą lankėsi 20 unitų Bažnyčios atstovų ir 45 asmenys - pas Religinį reikalų įgaliotinį, prašydami legalizuoti Ukrainos katalikų Bažnyčią ir sugrąžinti iš jų atimtus maldos namus. Pradžiai buvo prašyta įregistruoti 15 katalikų parapijų. Pagal TSRS įstatymus, visos bažnyčios ir parapijos turi būti užregistruotos valdžios įstaigoje, antraip joms neleidžiama veikti.

Vakarų žinybų komentatoriai spėlioja, kad Ukrainos katalikai deda per daug vilčių į Gorbačiovo skelbiamus pasikeitimus. Jie rašo: Gorbačiovas pirmiausia yra rusofilas, kuris kietai stovi už Rusijos imperijos nedalomą vienybę. Neseniai lankydamasis Ukrainoje, visur tą kraštą jis vadino Rusija.

Rusijos ortodoksų Bažnyčios vadovybė taip pat nenori, kad nuo jų atsiskirtų katalikai ir Ukrainos stačiatikiai. Labiausiai tam priešinasi Kijevo rusų ortodoksų metropolitas Filaretas, tačiau jam labiausia rūpi finansiniai reikalai. Visos Rusijos „globoje“ esančios Bažnyčios turi ne mažiau kaip vieną trečdali surinktų aukų skirti ne savo Bažnyčios išlaikymui, tačiau valdžios žinioje esančiam „Talkos fondui“, iš kurio lėšų finansuojamos Vakarų pasaulyje vykstančios besąlyginio nusiginklavimo demonstracijos ir subversinė veikla.

Kasmet Rusijos ortodoksų Bažnyčia perveda apie 60 milijonų dolerių į „Talkos fondą“, todėl Maskvos komisaris nėra linkęs mažinti savo pelną, apvogiant bažnyčias ir išnaudojant tikinčiųjų ištikimybę savo tėvų tikėjimui.

Linkime Ukrainos katalikams susilaukti tikėjimo laisvės ir jų Bažnyčios legalizavimo

Pranešimas

Stasys ir Ema Lipčiai ir visa Geležinio Vilko Saulių kuopa atšaukiam prisijungimą prie DLK Margio Rinktinės ir išeinam iš tos Valdybos.

Pas.-St. Lipčius - Kuopos pirmininkas, E.Lipčienė - sekretorė.

Padėka

Reiškiu gilią padėką visiems geriems draugams, kurie mane globojo ir lankė man esant Royal Melbourne ligoninėje. Ačiū už linkėjimus pasveikti, už gėles ir dovanas. Didelė paguoda turėti tokius mielus kaimynus, kaip Vincą ir Genutę Ališauskus, kurie dar ir mano namus prižiūrėjo kartu su Onute ir Juozu Bratiškais. Tačiau tokių nuostirdžių draugų sąrašas yra ilgas, k.a. J.Vingrienė, B.Aglinskienė, I.Zitkevičienė, Z.A.Obelionai, J.M.Vencakai, E.V.Cizauskai, A.V.Sakalauska, A.Bladzevičiai, J.Simklienė... O gal kurį nors ir užmiršau, atleiskite. Dėkoju Jums ir prašau Dievo palaimos Jūsų gyvenime.

Pranas Lazutka

Sibiras tebėra kančios laukas

Lietuvių Informacijos centras iš New Yorko praneša, kad žymieji lietuvių sąžinės belaisviai Viktoras Petkus ir kun. Sigitas Tamkevičius tvirtai laikosi tremtyje. Žinios yra gautos iš Roberto Grigo, kuris juos liepos mėnesį aplankė su kunigu Roku Puzonu ir Kazimieru Kryževičium

Viktoras Petkus dirba sargu ir gyvena Buriatijos autonominėje respublikoje Sibire. Susirašinėja daugiau kaip su aštuoniasdešimčia asmenų iš įvairių pasaulio šalių. Gauna daug siuntinių iš užsieniečių. Petkus pageidauja, kad geradariai siųstų mažiau drabužių, už kuriuos reikia sumokėti labai aukštą miltą, o daugiau gero kaloringo maisto, kurio labai stinga ten, kur gyvena. Viktorą Petkų labai gerbia ir jam padeda apylinkės lietuviai, nepaisydami valdžios pastangų pažeminti šį Lietuvos Helsinkio grupės steigėją. Valdžios pareigūnai šaukė susirinkimus prieš Petkų, ragino žmones su juo nebendrauti, vadindami jį „banditu“. Petkus yra priverstas gyventi viename kambaryje su girtuokliu, kuris jį labai vargina.

Kun. Sigitas Tamkevičius į tremties vietą Tomsko srityje

MELBOURNAS

Lietuvių Biblioteka

Gauta: Z. Raulinaičio „Lietuvos raitėliai-keliai į sostą“, XIII a. Lietuvos karinės istorijos II knyga, Mindaugo laikai, Brooklyn, N.Y. 87. Seinuose leistas liet. visuomenės kultūros d-jos centro valdybos organas „Aušra“ 1/80/-88/L. Pikelis perdavė. Kazlo Rigo „Patarlių patarles“, lietuvių patarles su latvių, baltarusių, rusų, lenkų, vokiečių, anglų, lotynų, prancūzų, ispanų atitikmenimis, Vilnius 87. Herodoto „Istorija“ iš senosios graikų kalbos vertė Jonas Dumčius, Vilnius 88. Per Albiną Ramoškiene gautas gaidų sąsiuvinis su lietuviškais tekstais pundas perduotas Dainos sambūrio žinion. Daug vertingų spausdinių perdavė P. Binkus, A. Jasmantas. Nuoširdus ačiū!

J. Mikštas,
Bibliotekos Vedėjas

atvyko birželio 13 d. Neseniai pradėjus gyvenimą tremtyje, jam yra pradžioje sunkiau. Todėl geradariai yra prašomi padėti jam siuntiniais. Jis dabar nešioja pastą. Atvykus į tremties vietą, kun. Tamkevičius pradžioje buvo apgyvendintas su triukšmingais girtuokliais labai purviniame bendrabutyje. Tik vėliau, prieš KGB valią, pasisekė gauti atskirą kambarį. Jį aplankiusiems kun. Tamkevičius papasakojo, kad vienu metu tardytojai prieš jį naudojo narkotikus, juos pylė į kavą.

Apie palengvejusias kun. Tamkevičiaus gyvenimo sąlygas liudija ir vienas jo neseniai rašytas laiškas. Kun. Sigitas rašo: „Pagaliau aš jau ne taip suvaržytas ir galiu laiškais aplankyti savo geradarius. Anksčiau laiškus krūvomis degindavo... Tegul Dievas jiems atleisdžia... Gyvenu kaip atsiskyrėlis. Turiu atskirą kambarį, pats šeimininkauju, tvarkausi, skalbiuosi. Aplinka labai gera nuolatiniam bendravimui su Dievu. Ypač po penkerių metų šurmulio dabar išsiuosi kūnu ir dvasia...“

JAV Senatoriai siūnčia laišką Gorbačioviui

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad Senatoriaus Riegle būstinė Molotovo-Ribentropo sutarties 49 metų sukakties proga renka kitų senatorių parašus dviem laiškam. Pirmas laiškas siunčiamas Gorbačioviui, antras — talkingų demonstracijų rugp. 23d. proga rengėjams Vilniuje, Rygoje bei Taline.

Laiškas Gorbačioviui prašo, kad jis Molotovo-Ribentropo Pakto sutarties proga, 1) leistų pabaltiečiams ruošti talkingas demonstracijas, 2) išspausdintų pakto slaptus protokolus sovietų spaudoj ir 3) viešai ir oficialiai atšauktų paką bei visas jo pasekmes. Laiškas demonstracijų rengėjams Pabaltijo šalyse išreiškia senatorių solidarumą.

Lietuvos Tautinės Olimpiados dalyviams

1988 III Pasaulio Lietuvių Sporto Zaidynių metais sukanka 50 metų nuo Lietuvos Tautinės Olimpiados, kuri vyko Kaune ir Klaipėdoje 1938 m. liepos 16-31 dienomis. Šios reikšmingos sukakties proga, III Pasaulio Lietuvių Sporto Zaidynių Komitetas nori pagerbti buvusius mūsų Tautinės Olimpiados dalyvius-veteranus, kurie III PLS Zaidynių metu viešė Adelaidėje. Jus bus Zaidynių Komiteto svečiai ir kviečiami dalyvauti priėmime, kurio metu jiems bus įteikti sukakties prisiminimui pagaminti medaliai.

III PLS Zaidynių Komitetas kviečia buvusius Lietuvos Tautinės Olimpiados dalyvius, kurie Zaidynių metu bus Adelaidėje ir norėtų dalyvauti priėmime, pranešti 3rd Zaidynių Komitetui šiuo adresu: Rst World Lithuanian Sports Festival Committee, 27 Rickaby St. Croydon

Sibonių šeima Vakarų Europoje

Lietuviai aktyvistai Mindaugas ir Ona Virginija SIBONIAI, gyvenę Kaune, atsisakę sovietų pilietybės buvo priversti išvykti iš Lietuvos. Šiuo metu Siboniai su dviem dukrelėmis (5 m. ir 2 m. amžiaus) randasi Strasboure, Prancūzijoje. Siboniai ypač aktyviai reikšėsi š.m. vasario 16 demonstracijoje Kaune, kurios metu Sibonienė buvo suimta, tardyta, vėliau paleista. Mindaugas Sibonis, aktyvus ne tik Kaune, yra vienas Lietuvos Laisvės Lygos steigėjų, Lygos prazidiumo tarybos narys. Tai antras Lygos narys atsidūręs Vakaruose. Dr. Statkevičius prieš keletą mėnesių atvyko į JAV.

ELTA

Indonezijos sostinėje Jakarta pirmadienį prasidėjo Tarptautinės Katalikų universitetų federacijos 16 -ji generalinė asamblėja. Jos studijų temos: Katalikiško universiteto vaidmuo, ugdančios tikėjimą ir kultūrą. Asamblėja vyksta Jakarta Atma katalikų universitete, kuris yra vienas iš dešimties šio krašto katalikiškųjų aukštųjų mokyklų.

Park, SA 5008, suteikinat apie save šias detales:

1. Vardas ir pavardė. 2. Gimimo data. 3. Dabartinis adresas. 4. Klubas, organizacija ar sąjunga už kurią turėjo starto teisę Tautinėje Olimpiadoje. 5. Kokiose Tautinės Olimpiados varžybose dalyvavo.

Užsiregistruoti prašome ne vėliau spalio 1d.

J. Jonavičius

III PLSZ Komiteto pirmininkas

ADELAIDĖS KRONIKA

Viskas vyko kaip toje dalnoje: „sumislyta - padaryta“. Be jokio pasigarsinimo vietinėje spaudoje Pabaltiečių jaunimo grupė rugpjūčio 26-tos vakare Adelaidės miesto centre - Victoria Square suruošė mitingą paminėti Juodojo kaspino dieną. Iligi šiol neatšauktą Ribbentropo-Molotovo slaptą sutartį, pagal kurią sovietų ir nacių buvo pasidalinta Rytų Europa, virtusia trijų Pabaltijo kraštų rusų okupacija.

Susirinko apie 100 žmonių. D. Baltutyte išpūdingai paskaitė Pabaltiečių jaunimo grupės siuntimui rusų ambasadai paruoštą raštą, kuriame reikalaujama atšaukti Ribbentropo-Molotovo paką ir grąžinti nepriklausomybę Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Nelabai vykusiai surežisuotoje inscenizacijoje uniformuotų hilterininko ir bolševiko buvo sudraskytas Pabaltijo žemėlapis, o abu susimokėliai išgėrė šampano, tris mergaites - Lietuvą, Latviją ir Estiją, apjuosėvirve nusiveda. Baigminiam efektui buvo sudeginta raudona vėliava.

Taigi, „sumislyta - padaryta“. Ištuštėjusiam mieste, net be praeivių Victoria Square, būrelis pabaltiečių. Dauguma lietuvių. Smagu buvo stebėti, kad mūsų veikėjai yra pareigingi. O kur kiti? Kur estai, ypač latvių masės? Puiku, kad jaunimas emėsi iniciatyvos, bet kas tuo buvo atlektas? Gal ir gerai, kad mitinge nebuvo televizijos filmuotojų. Australai neturėjo progos pamatyti, kaip pabaltiečiai nesirūpina savo tautų laisve. O gal visa tai įvyko dėl informacijos stokos?

Pr.P

HOBARTAS

Vladas Nikitinas, 70 m. amžiaus, pravažiuojančios mašinos buvo pritrenktas ir mirė ilgoninėje rugpjūčio 20d. Kilimo nuo Zarasų, tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Į Australiją atvyko su pirmais transportais. Dirbo prie hidroelektrinės užtvankų statybos. Sulaukęs pensijos amžiaus, persikėlė į Hobartą ir labai taupiai gyveno. Po laidotuvių Mišų šv. Teresės bažnyčioje, būrelis lietuvių, lenkų ir lenko kunigo palydėtas į lenkų kapines. Australijoje giminių neturėjo. Lietuvoje liko 4 broliai ir 2 seserys. Išsėkis Viešpaties ramybeje.

J. Paškevičius

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road	306 2044
Malvern: 1382 High Street	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway	870 8011

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 į savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.